

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoPom/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122212936
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4122212936.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Denisy Šaligovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., K. XXX, dieťa matky: Q. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., K. XXX, otca: neuvedený, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 14. decembra 2022 č. k. 2PPOm/15/2022-4 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie dočasne zveril maloletého M. A., narodeného XX. XX. XXXX do starostlivosti F. E. B., K. B. XXX, XXX XX T. (I.) a navrhovateľovi uložil povinnosť, aby v lehote 30 dní odo dňa doručenia uznesenia podal návrh na začatie konania vo veci (II.). Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1, § 365 ods. 1 až 5 CMP, § 324 ods. 1, 3, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2 CSP a uviedol, že súdu prvej inštancie bol dňa 14. 12. 2022 o 16.05 hod. doručený prostredníctvom e-mailu návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra (ďalej len ÚPSVaR alebo navrhovateľ), ktorým navrhovateľ požadoval, aby súd dočasne zveril maloletého M. A., narodeného XX. XX. XXXX do starostlivosti F. E. B., K. B. XXX, XXX XX T.. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 13. 12. 2022 bolo oddelenie SPODSK Nitra telefonicky kontaktované príslušníkmi OR PZ Nitra s tým, že príslušníci PZ oznámili úradu skutočnosť, že Okresný súd Nitra vydal príkaz na dodanie do výkonu trestu odňatia slobody sp. zn. 4T/59/2020, na základe ktorého má byť dodaná do výkonu trestu odňatia slobody matka maloletého dieťaťa M. A., ktorá si má vykonať nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní minimálne 6 mesiacov a dňa 14. 12. 2022 bude príslušníkmi OR PZ Nitra predvedená do výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na skutočnosť, že matka maloletého dieťaťa bude dodaná do výkonu trestu odňatia slobody, sa maloleté dieťa ocitlo v situácii, kedy jeho život a zdravie je v ohrození, nakoľko matka maloletého dieťaťa nebude môcť zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Maloletý M. sa tak ocitol bez akejkoľvek starostlivosti, jeho život, zdravie a priaznivý vývin je v dôsledku hore uvedených skutočností vážne ohrozený. Otec maloletého dieťaťa je neznámy a širšia rodina nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia na jeho navrhovateľovi, pričom splnenie tejto povinnosti predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením, taktiež však dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia. Predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a zánik je potrebné skúmať z hľadiska ust. § 324 a nasl. CSP a § 360 a nasl. CMP. Naviac, neodkladné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Neodkladné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s ust. § 325 ods. 1 CSP, § 360 a nasl. CMP alebo v súlade s iným zákonom, napr. Zákonom o rodine. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti o mal. deti, ktorých účelom je v prvom rade

ochrana maloletých, súd na základe vlastných zistení uváži, či sú splnené všetky zákonné podmienky na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia. V preskúmvanej veci podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle ust. § 365 CMP Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, a to z dôvodu, že život a zdravie mal. dieťaťa je bez starostlivosti rodičov vážne ohrozený, nakoľko mal. dieťa nemá takú rodinu, ktorá by aktuálne dokázala zabezpečiť zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin mal. dieťaťa. Z hľadiska skutkového niet sporu o tom, že maloleté dieťa M. A., narodený XX. XX. XXXX, bytom K M. XXX, M., je dieťa matky: Q. A., narodenej XX. XX. XXXX, bytom K M. XXX, M. a otec dieťaťa je v rodnom liste neuvedený, čo vyplýva z priloženého rodného listu dieťaťa. Súd prvej inštancie po preskúmaní veci a oboznámení sa listinnými dokladmi (rodný list, príkaz na dodanie do výkonu trestu), ako aj zo samotného návrhu mal za preukázané, že je potrebné neodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania, pretože život, zdravie a priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletého dieťaťa M. A., narodeného XX. XX. XXXX je vážne ohrozený. Uvedené mal súd prvej inštancie za preukázané zo skutočností uvedených navrhovateľom a z listinných dokladov svedčiacich o nariadení dodania do výkonu trestu odňatia slobody matky maloletého dieťaťa Q. A., narodenej XX. XX. XXXX. Skutočnosť, že matka maloletého dieťaťa nemôže dočasne, z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody vykonávať osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa, a že v širšej rodine nie sú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa, vytvára dostatočný podklad pre riešenie umiestnenia maloletého dieťaťa do dočasnej starostlivosti F. B., K. B. XXX, XXX XX T.. Súd prvej inštancie dospel na základe vyššie uvedených skutočností k záveru, že je narušený priaznivý fyzický, psychický, sociálny vývin maloletého dieťaťa tým, že matke bol nariadený výkon trestu odňatia slobody a absentuje blízka rodina, ktorá by pre dieťa dokázala vytvoriť vhodné rodinné prostredie, preto je nevyhnutný a potrebný urýchlenný zásah súdu, aby maloletému dieťaťu bolo poskytnuté primerané zázemie pre jeho priaznivý a zdravý vývoj, ktoré bude dočasne zabezpečovať F. centrum B., K. B. XXX, XXX XX T.. Súd prvej inštancie podotkol, že pri nariadení neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie, tak ako vo veci samej, postačuje, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením, taktiež však dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia spočívajúceho v dočasnom zverení do starostlivosti fyzickej alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. Následne bude povinnosťou navrhovateľa podať na príslušnom súde v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia návrh vo veci samej, v ktorom sa vykoná náležité dokazovanie za účelom zistenia objektívneho skutkového stavu veci. Vzhľadom na správnosť skutkových a právnych dôvodov uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, s ktorými sa súd prvej inštancie stotožnil a v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami, návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel, považujúc ho za dôvodný. Súd prvej inštancie uložil navrhovateľovi v zmysle § 336 odsek 1 CSP povinnosť podať na príslušnom súde v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia návrh vo veci samej. Toto uznesenie je vykonateľné dňom jeho vyhotovenia.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa a uviedla, že nesúhlasí, aby jej deti boli umiestnené v detskom domove z dôvodu, že jej sestry a švagrovia majú záujem si ich zobrať, sú na nich zvyknuté. Konštatovala, že podmienky majú, keďže aj oni sú rodičia, Uviedla, že J. A. a V. R. si chcú zveriť jej maloleté deti: Q. A., F. A. a K. A., a P. A. a T. R. si chcú dočasne osvojiť jej deti: M. V., V. A. a B. A..

3. Dňa 30. decembra 2022 doručil súdu prvej inštancie podanie V. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. M., N. XXX/X, ktorý o sebe tvrdil, že je otec, okrem iných, maloletého B., M. a K. A.. Vyjadril sa, že nesúhlasil s tým, aby boli tieto maloleté deti zverené do detského centra. Uviedol, že na maloletého B. a K. nemá priznané otcovstvo.

4. K odvolaniu matky sa vyjadrilo F. centrum B.. E. uviedlo, že zariadenie nemá kompetenciu posudzovať a zisťovať, či maloleté deti môže byť umiestnené u bližšej alebo širšej rodiny predtým, ako sú umiestnené v zariadení. Pred umiestnením detí rodinu nepoznali a ani s ňou nespolupracovali, pričom túto kompetenciu má Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. V závere uviedli, že v prípade, ak maloleté deti môžu byť umiestnené u rodinných príslušníkov ich matky a súd v tomto zmysle rozhodne, odovzdajú deti do starostlivosti osôb určeným súdom.

5. K odvolaniu matky sa vyjadril Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, ktorý uviedol, že poukazom na skutočnosť, že matka bola dňa 14. 12. 2022 vzatá do ÚVTOS, sa maloleté deti ocitli v situácii, kedy bol ich život v ohrození, nakoľko matka aktuálne nevedela zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal.

deti. Mal. deti sa ocitli bez akejkoľvek starostlivosti a ich život, zdravie a priaznivý vývin bol vážne ohrozený. Z uvedeného dôvodu nesúhlasil, aby mal. deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti obom sestrám matky. Staršia sestra J. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom K M. XXX, M. má celkovo 8 mal. detí. Nakoľko ide o početnejšiu rodinu, rodina t. č. nemá vytvorené dostačujúce bytové podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o svoje mal. deti a zároveň aj o mal. deti Q. A.. V rodine J. A. je taktiež mesačne vykazované záškoláctvo u mal. detí, ale i opakovaný priestupok (krádeže) u mal. V. A., nar. XX. XX. XXXX. Obe sestry obývali jednu a tú istú nehnuteľnosť, pričom Q. A. obývala prednú časť domu a J. A. obýva zadnú časť domu. J. mohla byť viac nápomocná pri starostlivosti o mal. deti svojej sestry, a to nielen zdieľaním spoločnej kuchyne, ktorú využívali obe sestry na uskladnenie potravín a prípravu jedál. V čase umiestňovania maloletých detí, mal. deti nemali zabezpečené zimné bundy a taktiež v domácnosti chýbali zimné topánky. Sestra P. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom K M. XXX, M. má celkovo 7 mal. detí, z toho mal. P. A., nar. XX. XX. XXXX je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti p. B. R., XX. XX. XXXX a mal. B. B. XX. XX. XXXX je taktiež zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom B.. V mesiaci december 2022 podala matka na Okresný súd Nitra návrh na zrušenie NOS u mal. dieťaťa: P. A., nar. XX. XX. XXXX. P. A. je t. č. tehotná, termín pôrodu je odhadovaný na mesiac február 2023. Nakoľko je P. tehotná, t. č. má odložený nástup do U., kde by si mala odpykať trest odňatia slobody v trvaní približne 8 rokov. Vzhľadom k uvedenému, mal za to, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je v najlepšom záujme maloletých detí a odvolanie matky proti predmetnému uzneseniu nie je dôvodné, a preto navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania pred súdom prvej inštancie (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 14. decembra 2022 dožadoval, aby súd dočasne zveril maloleté dieťaťa do starostlivosti F. centra B., K. B. XXX, XXX XX T. z dôvodov vymedzených v bode 1. odôvodnenia tohto uznesenia. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením, vykonateľným dňa 14. decembra 2022. F. centrum B., K. B. XXX, XXX XX T. dňa 15. decembra 2022 oznámilo súdu prvej inštancie prijatie maloletého dieťaťa M. A., nar. XX. XX. XXXX do jeho starostlivosti na základe napadnutého uznesenia.

8. A. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na skonštatovanie a doplnenie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby ich odvolací súd bezdôvodne opakoval.

10. Odvolací súd uvádza, že prostredníctvom ustanovenia § 365 CMP sa má poskytnúť maloletému dieťaťu bezprostredná, to znamená okamžitá ochrana v situácii, keď sa ocitne vo vážnom ohrození alebo narušení života alebo zdravia či priaznivého vývoja v dôsledku toho, že sa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti. O uvedené prípady ide napríklad v prípade opustených detí bez toho, aby im bola poskytnutá akákoľvek starostlivosť, prípadne ak nastane tragická udalosť ako napríklad úmrtie rodičov a podobne alebo v prípade, ak osoby, ktoré zabezpečujú starostlivosť o maloleté dieťa, vykonávajú túto starostlivosť nedostatočne, v dôsledku čoho je vážne ohrozený alebo narušený život, zdravie alebo priaznivý vývoj dieťaťa a je potrebné okamžite dieťa z tohto prostredia vyňať. Odvolací súd dodáva, že k uvedeným situáciám je možné zaradiť aj prejednávaný prípad, keď jediný rodič zabezpečujúci starostlivosť o maloleté dieťaťa je dodaný na výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody.

11. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie v tom, že v čase vydania napadnutého uznesenia existovali dôvody na okamžitú a bezodkladnú úpravu vzťahov medzi účastníkmi

konania z dôvodu, že život, zdravie a priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletého dieťaťa bol vážne ohrozený. Odvolací súd zdôrazňuje, že starostlivosť o maloleté deti zabezpečovala ich matka, ktorá v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola vzatá do výkonu trestu odňatia slobody, pričom otec maloletých detí je podľa rodného listu neznámy.

12. Odvolací súd konštatuje, že hoci len dočasné zverenie maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti je poslednou možnosťou, pred ktorou má prednosť umiestnenie, ktoré by zachovalo rodinné väzby maloletého dieťaťa, prípadne väzby maloletých detí navzájom. Matka maloletého dieťaťa v odvolaní namietala rozhodnutie súdu prvej inštancie, poukazujúc na jej dve sestry a ich mužov, ktoré majú vlastné deti a súhlasia s dočasným zverením jej maloletých detí. Podľa názoru odvolacieho súdu však v danom prípade možnosť dočasného umiestnenia maloletého dieťaťa k ich rodinným príslušníkom nie je možná. Odvolací súd dáva do pozornosti, že matka maloletého dieťaťa má síce dve sestry, avšak ani v jednej z rodín sestier matky maloletého dieťaťa nie sú vytvorené podmienky na dočasné umiestnenie maloletého dieťaťa. Zo správy navrhovateľa nesporne vyplýva, že staršia sestra, J. A. má 8 maloletých detí, pričom v jej rodine je mesačne vykazované záškoláctvo a rovnako aj opakovaný priestupok krádeže u maloletého V.. Druhá sestra matky maloletých detí P. A. má celkovo 7 maloletých detí a toho času je tehotná s tým, že má odložený nástup do výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený v trvaní približne 8 rokov. Na základe týchto skutočností dospel odvolací súd k záveru, že uvedení rodinní príslušníci maloletého dieťaťa nie sú schopní vytvoriť priaznivejšie podmienky pre dočasné zverenie maloletého dieťaťa, a preto je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby bol dočasne zverený do starostlivosti F. centra B..

13. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je potrebné konštatovať vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, ktoré odvolací súd potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).